

CONTESTATIA LA EXECUTARE IN MATERIE CONTRAVENTIONALA

1. NOTIUNE. SEDIUL MATERIEI. FUNCTIE. NATURA JURIDICA

In cazul in care debitorul, obligat printr-o hotarare judecatoreasca sau printr-un alt titlu executoriu, nu isi aduce la indeplinire obligatia fata de creditor de buna voie, acesta din urma are posibilitatea de a recurge la procedura executarii silite, procedura prin care obligatiile debitorului consfiintite prin titlul executoriu vor fi aduse la indeplinire in mod silit.

Actele de executare silita trebuie sa fie indeplinite cu stricta respectare a prevederilor legale, spre a nu se prejudicia interesele partilor sau ale altor persoane. Pentru a se asigura desfasurarea legala a procedurii de executare silita s-a creat contestatia la executare.¹

Contestatia la executare, „lato sensu”, poate fi definita ca mijlocul procedural, specific fazei executarii silite, aflat la dispozitia persoanei interesate (persoana care se considera vatamata in drepturile sale prin actele de executare silita), prin care aceasta contesta executarea silita insasi, orice act de executare sau solicita instantei clarificarea intelesului, intinderii si aplicarii titlului executoriu.

Pentru definirea contestatiei la executare in materie contraventionala trebuie insa avute in vedere urmatoarele aspecte specifice: subiectele raportului juridic executional; titlul executoriu, ce poate fi o hotarare judecatoreasca definitiva si irevocabila sau procesul verbal de constatare si sanctionare; sanctionile ce se aduc la indeplinire in mod silit, sanctiuni ce pot fi principale dar si complementare; interesul urmarit in cadrul executarii silite in materie contraventionala precum si finalitatea executarii sanctiunii contraventionale.

Daca in cadrul raportului de drept material contraventional subiectele acestuia sunt persoana fizica sau juridica ce se face vinovata de savarsirea unei contraventii, in calitate de subiect activ, si persoana fizica sau juridica ce sufera consecintele daunatoare ale contraventiei (situatie intalnita mai rar in materia dreptului contraventional) sau societatea in ansablul ei, in calitate de subiect pasiv, in cadrul procedurii executarii silite, persoana fizica sau juridica sanctionata contraventional, devine subiect pasiv, deoarece este obligata sa aduca la indeplinire sanctiunea contraventionala. Aceasta poate fi obligarea la plata amenzii contraventionale, obligarea la prestarea unei activitati in folosul comunitatii, ca sanctiune principala, dar si sanctiuni complementare, prevazute de art. 5 al. 3 din Ordonanta Guvernului nr.2/2001², sau alte sanctiuni contraventionale, principale sau complementare, stabilite prin legi speciale.³

¹ V. M. Ciobanu, G. Boroi-Drept procesual civil, Ed.aII-a, Ed. All Beck, Bucuresti, 2003, pag.503

² O.G. 2/2001, art. 5, al. 3: Sanctiunile contraventionale complementare sunt:

- a) confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contraventii;
- b) suspendarea, sau anulara, dupa caz, a avizului, acordului sau autorizatiei de exercitare a unei activitati;
- c) inchiderea unitatii;
- d) blocarea contului bancar;
- e) suspendarea activitatii agentului economic; retragerea licentei sau avizului pentru anumite operatiuni ori pentru activitati de comert exterior,temporar sau definitiv;
- f) desfiintarea lucrarilor si aducerea terenului in stare initiala

³ O.G. 2/2001, art. 5 al.4

Din aceste considerente, putem defini contestatia la executare in materie contraventionala drept mijlocul procedural specific fazei de executare silita a contraventiilor, pus la dispozitia persoanei interesate de a contesta actele de executare sau intreaga actiune de executare silita, acte care, potrivit contestatorului ii lezeaza anumite drepturi sau interese legitime. Utilizarea sintagmei „executarea silita a contraventiilor” a fost facuta cu scopul de a sublinia ca atacarea actelor de executare silita facute in baza procesului verbal de sanctionare contraventionala, ca titlu executoriu nu poate fi incadrata in cadrul fazei de executare silita, ca etapa finala in cadrul unui proces civil.

Impotriva actelor de executare se poate face contestatie la executare, in conditiile legii.⁴ Respectivul articol al Ordonantei Guvernului nr. 2/2002 coroborat cu art. 47 din acelasi act normativ arata ca exercitarea contestatiei la executare va fi guvernata de dispozitiile Codului de procedura civila, ce completeaza dispozitiile prezentei ordonante. In ceea ce priveste executarea sanctiunii contraventionale a amenzii, respectiva ordonanta precizeaza ca executarea se face in conditiile prevazute de dispozitiile legale privind executarea silita a creantelor bugetare.

Avand in vedere acest lucru se pune problema daca procedura contestatiei la executare in materie contraventionala este guvernata si de dispozitiile Codului de procedura fiscala cu privire la contestatia la executare silita. Daca executarea sanctiunii amenzii contraventionale se va face potrivit dispozitiilor Capitolului VIII din codul de procedura fiscala, contestatiei la executarea ce are ca obiect sanctiunea cu amenda ii vor fi aplicabile atat dispozitiile Codului de procedura civila, avand caracter general, cat si dispozitiile Codului de procedura fiscala, ca norme juridice speciale.

Pornind de la dispozitiile art. 39 alin. 4 din O.G. nr. 2/2002, coroborat cu dispozitiile Codului de procedura civila natura juridica a contestatiei la executare in materie contraventionala, aceasta procedura are natura juridica a unei cai generale de atac impotriva actelor de executare silita, in cazul in care este promovata de debitor (consideram ca este putin probabil ca aceasta cale de atac sa fie utilizata de catre creditor, avand in vedere ca acesta nu poate sa isi conteste propriile sale acte). In cazul in care contestatia la executare este promovata de catre un tert care pretinde scoaterea de sub urmarire a bunurilor sale, urmarite gresit, ca fiind ale debitorului, ne aflam in fata unei adevarate cereri in revendicare.⁵ Situatiile tertului in cadrul contestatiei la executare in materie contraventionala va fi dezbaturt pe larg in sectiunea „Subiectele contestatiei la executare in materie contraventionala”.

2. FORMELE CONTESTATIEI LA EXECUTARE IN MATERIE CONTRAVENTIONALA

Conform Codului de procedura civila contestatia la executare, dupa obiectul acesteia se clasifica in:

- contestatia la titlul executoriu, prin care se contesta insasi titlul executoriu, dar nu in ceea ce priveste validitatea sa in fond, ci numai intelesul, intinderea si aplicarea sa;
- contestatia la executare propriu-zisa prin care se poate contesta orice act si orice aspect al procedurii de executare, cerandu-se chiar anulara intergii proceduri. Contestatia la executare fiind o cale de atac deschisa contra masurilor de executare nelegale,, urmeaza ca

⁴ O.G. 2/2001, art. 39 alin. 4

⁵ S. Zilberstein, V.M. Ciobanu, I Bacanu, Drept procesual civil-Executarea silita, vol. II, Ed. Lumina Lex, Bucuresti 1996, pag.242-243

partile care au figurat intr-o hotarare pusa in executare sa nu se poata sprijini in contestatia lor decat pe vicii si nelegalitati ale actelor de executare, ulterioare hotararii ce se executa, iar nu si pe motive de fond, care puteau fi invocate la judecarea fondului procesului.

Titlul executoriu in cadrul executarii silita in materie contraventionala poate fi reprezentat de o hotarare judecatoreasca irevocabila, data in solutionarea plangerii impotriva procesului verbal de constatare si sanctionare contraventionala. In acest caz se poate introduce contestatie la titlu, in scopul lamuririi acestuia in ceea ce priveste intelesul, intinderea si aplicarea sa, dar nu se poate pune in discutie validitatea sa in fond.

Procesul verbal neatacat in termen constituie titlu executoriu, fara nici o alta formalitate. In acest caz nu ne aflam in fata unui titlu executoriu ce emana de la organele cu activitate jurisdictionala si deci in fata carora au avut loc dezbateri contradictorii. Problema in literatura de specialitate este aceea de a se sti daca o contestatie la executare in ceea ce priveste titlul executoriu, valabilitatea acestuia poate fi considerata ca admisibila. Intr-o solutie de speta s-a decis ca, in cazul titlurilor executorii care nu provin de la organele de jurisdictie, debitorul are dreptul sa invoce, pe calea contestatiei la executare, toate apararile de fond referitoare la existenta, intinderea si valabilitatea creantei.⁶

Pana in momentul modificarii Codului de procedura civila prin OUG nr. 138/2000 in literatura juridica s-a subliniat ca aceasta posibilitate exista numai in masura in care legea nu deschide celui interesat o cale speciala de atac impotriva respectivului act.⁷ Faptul ca pe calea unei contestatii la executare se poate ataca insusi titlul executoriu, putandu-se invoca aparari de fond in sustinerea acesteia, se sprijina pe ideea posibilitatii subiectului procesual activ de a se bucura de procedura contradictorialitatii in dovedirea dreptului sau, posibilitate pe care nu a putut-o valorifica inainte, deoarece actul care constituie titlul executoriu a fost emis de catre un organ care nu are atributii jurisdictionale, pe cale de consecinta, nu este un act cu caracter jurisdictional.⁸

In cazul in care executarea silita se face in temeiul unui titlu executoriu care nu este emis de o instanta judecatoreasca, se pot invoca in contestatia la executare aparari de fond impotriva titlului executoriu, daca legea nu prevede, in acest scop o alta cale de atac.

De aceea, pentru a se putea introduce contestatia la titlu, acesta trebuie sa indeplineasca doua conditii cumulative:

1. titlul executoriu sa nu fie o hotarare data de o instanta judecatoreasca sau de alt organ jurisdictional (conditie indeplinita de procesul verbal de sanctionare contraventionala)

2. pentru contestarea lui sa nu existe o alta procedura prevazuta de lege, care sa prevada posibilitatea ca o instanta competenta sa se pronunte asupra acestuia.

A doua conditie nu poate fi considerata indeplinita in cazul procesului verbal de constatare si sanctionare contraventionala din urmatoarele motive:

1. O.G nr.2/2002 prevede posibilitatea **atacarii** procesului verbal de constatare a contraventiei si de aplicare a sanctiunii, in termen de 15 zile de la data inmanarii sau comunicarii acestuia.⁹

2. Ca urmare a dispozitiei de mai sus respectiva ordonanta mentioneaza ca procesul verbal neatacat in termen constituie titlu executoriu, fara vreo alta formalitate¹⁰. De

⁶ Trib. Jud. Bacau, dec. Civ. Nr. 921/1973, R.R.D., nr. 4/1974, pag. 173

⁷ S. Zilberstein, V.M. Ciobanu- Tratat de executare silita, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2001, pag. 259

⁸ C. Rosu, A. Fanu-Moca-Contestatia la executarea silita reglementata prin Codul de procedura fiscala, Dreptul, nr.5/2005, pag.106

⁹ O.G. nr. 2/2002, art. 31, alin 1

asemenea se precizeaza organul abilitat de a proceda la executarea silita a pedepsei amenzii este organul din care face parte agentul constatator, **ori de cate ori nu se exercita calea de atac impotriva procesului verbal de constatare a contraventiei** in termenul prevazut de lege, pentru ca **in cazul in care titlul executoriu este o hotarare judecatoreasca**, organul competent, din punct de vedere material, de a proceda la executarea silita a pedepsei amenzii, este instanta judecatoreasca.

3. Nu in ultimul rand, art. 39 alin 4 din O.G. 2/2002 utilizeaza sintagma „**impotriva actelor de executare**”¹¹ se poate face contestatie la executare.

In orice caz, acest text nu poate fi interpretat numai „ad literam” pentru ca persoana interesata poate face contestatie la executare nu numai impotriva actelor de executare, ci si impotriva executarii silita in sesi, daca prin aceasta i se aduce incalcare unui drept al sau (de exemplu, in cazul in care se invoca prescriptia dreptului de a efectua executarea silita, persoana interesata nu va ataca numai unul sau mai multe acte de executare, ci intreaga actiune de executare silita). De aceea sintagma utilizata de legiuitor trebuie interpretata in corelatie cu celelalte dispozitii ale actului normativ si nu in mod separat, pentru ca altfel poate fi interpretata ca si o carenta a legiuitorului. In acest sens exista o dovada elocventa in cadrul aceluasi text de lege si anume notiunea „**Procesul verbal de constatare a contraventiei**”, in contextul ca acesta va fi pus in executare de catre organul din care face parte agentul constatator. In acest sens se pune intrebarea cum poate fi pus in executare un proces verbal doar de constatare a contraventiei ce nu contine dispozitii de sanctionare a contravenientului?

Se considera ca, asa cum s-a stabilit in practica judiciara, contestatia la titlu este admisibila in conditiile in care contraventia a fost savarsita in fapt de o alta persoana decat cea sanctionata, persoana care a furat actul de identitate al contestatorului.¹²

Pana in acest punct persoana sanctionata, distincta de cea care a savarsit contraventia ar fi avut posibilitatea de a contesta procesul verbal de contraventie prin plangere, in termen de 15 zile de la data inmanarii sau primirii acestuia, dar persoana in cauza nu a luat cunostinta de existenta procesului-verbal de contraventie, deoarece acesta i-a fost comunicat pe vechea adresa, la care nu mai locuia, indicata in actul de identitate, act declarat ca fiind furat. Chiar daca comunicarea procesului verbal a fost facuta in termenul legal¹³, persoana „sanctionata” nu a avut posibilitatea de a lua cunostinta de existenta acestuia, decat in momentul inceperii procedurii de executare silita.

3. SUBIECTELE CONTESTATIEI LA EXECUTARE IN MATERIE CONTRAVENTIONALA

Art. 399 Cod procedura civila consacra principiul potrivit caruia orice executare silita poate fi contestata de catre oricine care are interes sau este vatamat prin executare.

¹⁰ O.G. nr. 2/2002, art. 37

¹¹ O. Podaru, R. Chirita-Ordonanta Guvernului nr.2/2002 privind regimul juridic al contraventiilor, comentata si adnotata, Ed. Sfera, cluj, 2006, pag.183

¹² O. Podaru, R. Chirita-op. Cit. pag.183

¹³ O.G. nr.2/2002 art 25 alin 2 „comunicarea se face de catre organul care a aplicat sanctiunea, in termen de cel mult o luna de la data aplicarii acesteia.”

In lumina specificului executarii sanctiunilor contraventionale, consacrate de Ordonanta Guvernului nr. 2/2002, se impune discutarea separata a **interesului**, in functie de **fiecare subiect** al executarii silita in parte si avand in vedere fiecare **sanctiune contraventionala**, in mod separat.

Excercitarea contestatiei la executare in materie contraventionala, va fi conditionata nu numai de existenta unui interes, ci si de regulile generale cerute pentru promovarea si admisibilitatea oricarei actiuni in justitie: calitatea si capacitatea procesuala, precum si aparitia prejudiciului, prin faptul executarii in chiar momentul executarii.

Calitatea de reclamant, potrivit dreptului comun in materie o pot avea atat debitorul, cat si creditorul si de asemenea un tert , care trebuie sa dovedeasca un prejudiciu suferit prin aceasta executare.

a) Calitatea de reclamant a debitorului:

In cazul contestatiei la executare in ceea ce priveste aplicarea sanctiunii amenzii contraventionale, debitorul – reclamant poate fi atat o persoana fizica, cat si o persoana juridica, spre deosebire de contestatia la executare impotriva sanctiunii prestarii unei munci in folosul comunitatii unde calitatea de reclamant-debitor nu o poate avea decat o persoana fizica, astfel cum decurge din dispozitiile art. 6 din O.G. nr.2/2002. Contravenientul sanctionat prin procesul-verbal de contraventie, din cadrul raportului de drept material contraventional, devine debitorul obligatiei consfintite in titlul executoriu, in cadrul raportului juridic executional, deoarece raspunderea contraventionala, asemenea raspunderii din dreptul penal are un caracter strict personal, nefiind admis ca o alta persoana decat contravenientul sa suporte consecintele negative ale faptei savarsite.

In sarcina debitorului, in cadrul raportului executional din materia contraventionala se afla atat obligatia de **a da** (executarea silita a pedepsei cu amenda), cat si obligatia de **a face** (in cazul obligarii contravenientului la prestarea unei munci in folosul comunitatii). Daca se va aplica o pedeapsa complementara, in sarcina celui sanctionat poate exista si obligatia de **a nu face** (De exemplu: suspendarea activitatii agentului economic, blocarea contului bancar, suspendarea dreptului de a conduce un autovehicul pe drumurile publice, etc.).

Daca agentul constatator considera ca pedeapsa **avertismentului** este suficienta, contravenientului i se aduce la cunostinta pericolul social al faptei savarsite, insotita de **recomandarea** de a respecta dispozitiile legii. Din aceasta cauza nu exista nici un interes din partea celui sanctionat de a face contestatie la executarea pedepsei respective. Contravenientului , sanctionat cu avertisment nu i se aduce nici o ingradire asupra exercitarii vreunui drept al sau si nici nu poate fi obligat printr-o masura coercitiva de a avea o anumita conduita. In acelasi timp avertismentul se considera executat daca agentul constatator ii comunica verbal aceasta, in cazul in care contravenientul se afla de fata, sau prin comunicarea scrisa a procesului –verbal de contraventie. Aplicarea pedepsei avertismentului nu exclude insa aplicarea unei pedepse complementare precum si obligarea celui vinovat, la acordarea unei despagubiri, in cazul in care s-au produs pagube.

O situatie interesanta exista in cazul in care contravenientul condamnat la **prestarea unei munci in folosul comunitatii** se sustrage cu rea-credinta de la aceasta obligatie. Sustragerea contravenientului de la executarea acestei obligatii, desi nu este considerata de lege ca fiind o contestatie la executare, are ca efect sesizarea judecatoriei de catre organul competent, iar instanta daca apreciaza ca fiind necesar, poate inlocui pedeapsa respectiva cu pedeapsa

amenzii¹⁴. In acest caz instanta revine asupra unei hotarari judecatoresti irevocabile, potrivit legii, modificand dispozitiile titlului executoriu. Justificarea consideram ca este inexistentă vreunui mijloc coercitiv prin care cel sanctionat sa fie obligat la executarea pedepsei prestării unei munci in folosul comunitatii.

Contravenientul poate face contestatie la executare avand ca obiect continutul activitatii (munca in locuri cu grad ridicat de risc), la conditiile in care aceasta se realizeaza (activitate in subteran, in mine, metrou), precum si la modul in care se exercita supravegherea sa.

Plangerea, impreuna cu actul de verificare al aspectelor sesizate se inainteaza, in termen de 5 zile de la inregistrarea la primarie, instantei care a pronuntat hotararea.¹⁵

b) Calitatea de reclamant a creditorului:

Daca titlul executoriu este reprezentat de procesul verbal de contraventie, neatacat in termen de 15 zile de la data inmanării sau comunicării, punerea in executare a pedepsei amenzii contravenionale se va face de catre organul din care face parte agentul constatator, care il va comunica din oficiu organelor de specialitate conform prevederilor legale privind executarea creantelor bugetare, in a caror raza teritoriala domiciliata sau isi are sediul contravenientul.¹⁶ Punerea in executare a sanctiunii amenzii contravenionale, in baza unei hotarari judecatoresti irevocabile se va face de catre instanta de judecata, care va proceda conform dispozitiilor legale mai sus enuntate. Initierea procedurii executării silite este conditionata de comunicarea titlului executoriu catre organul competent. De aceea, organul de executare nu se confunda cu creditorul, iar acesta din urma poate introduce contestatia la executare, fara a exista dubiul potrivit caruia creditorul nu poate face contestatie la executare, pentru ca si-ar ataca propriile sale acte. Un motiv al contestatiei la executare introduse de creditor poate fi refuzul autoritatii competente de a indeplini un act de executare, in conditiile legii.

Calitatea de reclamant-creditor o poate avea si persoana ce a suferit un prejudiciu de pe urma savarsirii contravenției, dar numai pentru modul in care se face executarea silita in ceea ce priveste despagubirea.

c) Calitatea de reclamant a tertului:

Legea nu interzice persoanelor straine de raportul juridic dedus executării (tertele persoane) sa introduca o contestatie la executare in materie contravenionala, cu conditia ca acestia sa fie vatamati prin actele de executare.

O persoana straina de raportul juridic dedus judecatii contesta actele de executare, invocand ca se urmareste gresit averea sa, cand executarea este pornita impotriva debitorului, dovedind un prejudiciu suferit prin aceasta executare. Tertul insa, nu poate el pentru debitor, sa arate instantei neregularitatea sau ilegalitatea urmaririi. Interesul sau apare abia dupa ce dovedeste ca urmarirea se face gresit in averea sa. Tertul nu are alt motiv de contestatie decat revendicarea pe aceasta cale a obiectelor sechestrate. A permite unuiter contestator ca, sub rezerva ulterioara a dovezii proprietatii obiectelor sechestrate, sa discute, in primul rand, motive de contestatie care privesc **formele de executare**, inseamna a deschide calea

¹⁴ Art. 21 din Lg. Nr. 641/2002, modificata prin OUG. Nr. 108/2003, publicata in M.Of Nr. 747/26 octombrie 2003

¹⁵ O. Podaru, R. Chirita-op. Cit. pag.59

¹⁶ O.G. nr.2/2002 art 39 alin. 1 lit a si alin 2

contestatiei unei persoane care nu justifica o vatamare si un interes, conditie impusa de art. 399 Cod de procedura civila.¹⁷

În cazul în care contravenientul, cu rea voință, nu se prezintă la primar pentru luarea în evidență și executarea sancțiunii, se sustrage de la executarea sancțiunii după începerea activității sau nu își îndeplinește îndatoririle ce îi revin la locul de muncă, judecătoria, la sesizarea primarului, a unității de poliție sau a conducerii unității la care contravenientul avea obligația să se prezinte și să presteze activitatea în folosul comunității, poate înlocui această sancțiune cu sancțiunea amenzii.¹⁸ Consideram ca sesizarea primarului sau a unitatii de politie, facuta in cazurile prezentate nu au caracterul unei contestatii la executare deoarece aceste organe au rolul de a supraveghea executarea respectivei pedepse. Intrebarea este daca sesizarea conducerii unitatii la care contravenientul avea obligatia de a se prezenta si de a desfasura activitatea in folosul comunitatii are caracterul unei contestatii la executare. Raspunsul trebuie sa fie afirmativ, din urmatoarele considerente:

1. In cazul in care cel sanctionat nu isi indeplineste indatoririle cu buna credinta conduita sa poate avea efecte negative asupra bunei desfasurari a activitatii unitatii, cauzandu-i-se un prejudiciu si astfel **interesul** acesteia din urma este justificat;

2. Persoana condamnata la munca in folosul comunitatii nu poate fi sanctionata disciplinar, conform dreptului muncii deoarece intre ea si unitatea in cadrul careia isi desfasoara activitatea nu exista un raport juridic de munca, in baza unui contract de munca;

3. Daca, prin conduita sa, cel ce presteaza o activitate in folosul comunitatii cauzeaza unitatii un prejudiciu material, aceasta, separat de sesizarea instantei cu privire la executarea silita in materie contraventionala, se poate indrepta impotriva celui vinovat de cauzarea prejudiciului, printr-o actiune separata, conform legislatiei civile, avand la baza raspunderea civila delictuala.

4. MOTIVELE SI EFECTELE PROMOVARII CONTESTATIEI LA EXECUTARE IN MATERIE CONTRAVENTIONALA

Scopul urmarit prin introducerea contestatiei la executare poate fi:

- modificarea executarii
- scoaterea de sub urmarire a unor bunuri
- impiedicarea executarii

Nu trebuie sa se omita insa faptul ca drepturile procedurale trebuie exercitate cu buna-credinta si potrivit scopului in vederea caruia au fost recunoscute de lege, in caz contrar putand a cadea in pretentiuni pentru pagubele pricinuite.¹⁹

In continuare vom analiza motivele invocate in cadrul promovarii contestatiei la executarea silita, intalnite in cadrul unui proces civil, in raport cu situatii, ipotetice, care ar putea constitui motive invocate in cadrul contestatiei la executare in materie contraventionala:

1. Nerespectarea conditiilor cerute de lege pentru investirea cu formula executorie²⁰.

¹⁷ V. Mihai Ciobanu, G. Boroș-op. Cit., pag. 502

¹⁸ Art. 21 din Lg. Nr. 641/2002, modificata prin OUG. Nr. 108/2003, publicata in M.Of Nr. 747/26 octombrie 2003

¹⁹ M. Tarabas- Contestatia la executare- Culegere de practica judiciara, Ed. All Beck, Bucuresti 2005, pag. 2

²⁰ M. Tarabas-op. Cit. pag.2

Acest motiv nu poate fi intalnit in cadrul contestatiei la executare in materie contraventionala, deoarece potrivit art. 37 din O.G. nr. 2/2002 procesul verbal neatacat in termen, precum si hotararea judecatoreasca irevocabila, prin care s-a solutionat plangerea constituie titlu executoriu, fara nici o alta formalitate. Dar in situatia persoanei vatamate care este pusa in situatia executarii silite a despagubirii in literatura de specialitate se considera ca mai inainte de a trece la executarea efectiva , executorul judecatoresc trebuie sa obtina incuviintarea executarii, in conditiile art. 373, cod de procedura civila²¹.

In cazul in care, printr-o hotarare judecatoreasca irevocabila s-a anulat procesul verbal de sanctionare contraventionala, dar organele de specialitate initiaza procedura executarii silite, „ipoteticul” debitor se va prezenta la sediul organului care a initiat executarea cu copia de pe dispozitivul hotararii judecatoresti irevocabile si a procesului verbal de sanctionare contraventionala anulat prin hotarare, cerand incetarea oricarui act de executare silita, avand in vedere ca nu exista in cauza un titlu executoriu.

2. Prescriptia dreptului de a cere executarea silita²².

Intrucat executarea sanctiunii inchisorii contraventionale s-a prescis, prin implinirea unui termen de un an de la data ramanerii definitive a hotararii judecatoresti, fara ca aceasta sa fi fost pusa in executare, contestatia la executare este intemeiata si are drept consecinta anularea mandatului de executare a inchisorii contraventionale.²³

Executarea sanctiunii amenzii contraventionale se prescrie daca procesul-verbal de constatare a contraventiei nu a fost comunicat contravenientului in termen de o luna de la data aplicarii sanctiunii.²⁴ Legiuitorul a luat in considerare un caz special ce determina prescrierea executarii sanctiunii amenzii contraventionale, pentru ca termenul general de prescriptie in materia acestei sanctiuni este prevazut in codul de procedura fiscala, potrivit art. 121, si anume 5 ani. Conform codului de procedura fiscala, amenda contraventionala reprezinta creanta bugetara si deci executarea acesteia se prescrie in termenul general de prescriptie prevazut de respectivul cod.

Situatia celor doua termene de prescriptie este diferita, raportat la data de la care acestea trebuie sa curga si situatiile in care prescriptia este considerata ca fiind intrerupta.

In cazul ipotezei prevazute de O.G. nr.2/2002 exista doua situatii:

a) O data cu intocmirea procesului-verbal de contraventie, agentul constatator are capacitatea materiala de a aplica si sanctiunea, prin acelasi act. Deci, inceperea curgerii termenului de prescriptie in vederea comunicarii incepe sa curga de la data intocmirii procesului verbal de constatare si sanctionare contraventionala.

b) Regula in ceea ce priveste competenta agentului constatator este aceea ca prin procesul verbal de contraventie este abilitat sa aplice si sanctiunea. Daca prin dispozitii legale speciale, competenta aplicarii sanctiunii apartine unui alt organ, procesul verbal de constatare se trimite de indata respectivului organ. In acest caz sanctiunea se aplica prin rezolutie scrisa pe proesul verbal, deci termenul de prescriptie incepe sa curga de la data aplicarii sanctiunii. De aceea in cazul in care se transmite contravenientului numai procesul-verbal de constatare, fara rezolutia scrisa ce contine sanctiunea aplicata, termenul de prescriptie nu incepe sa curga, iar executarea silita a sanctiunii aplicate nu va fi valabila, deoarece contravenientul are cunostinta despre existenta contraventiei, dar nu si despre existenta masurii sanctionatorii.

²¹ O. Podaru, R. Chirita-op. Cit, pag 180

²² M. Tarabas-op. Cit. pag. 3

²³ M. Tarabas-op. Cit. pag.209-Jud. sect2, Bucuresti, Sen. Civ. Nr. 11028/27 noiembrie 2001

²⁴ O.G. nr.2/2002 art 14 alin. 1

De mentionat ca in aceste cazuri, pe calea contestatiei la executare nu se poate invoca nulitatea titlului executoriu, deoarece acesta a fost intocmit in mod valabil, iar prescriptia executarii este o cauza ulterioara intocmirii lui, o cauza de caducitate a acestuia si nu o cauza de nulitate.

In doctrina²⁵ se apreciaza ca prin plangere se ataca procesul verbal, daca **in momentul emiterii sale** acesta este viciat, o cauza deci de nulitate, iar prin contestatia la executare se va invoca ineficienta, caducitatea procesului-verbal de constatare si sactionare, deoarece „viciul de care este atins este **posterior emiterii** sale. Examinarea prescriptiei executarii sanctunii amenzii poate fi efectuat numai in ipoteza declansarii executarii silite, caci numai atunci debitorul-contravenient are interesul sa invoce o asemenea imprejurare.

In cadrul termenului de o luna, copia procesului verbal de constatare si sanctionare contraventionala nu este suficient sa fie doar trimisa contravenientului, ci trebuie ca acesta sa o fi primit si sa fi luat cunostinta despre existenta lui. Daca copia de pe procesul verbal de constatare si sanctionare, ajunge la cel sanctionat, dar acesta, in mod deliberat sau din neglijenta nu ia cunostinta despre continutul lui, faptul respectiv nu ii mai poate fi imputat organului care a aplicat sanctiunea.

Termenul de prescriptie prevazut de O.G. nr. 2/2002 este aplicabil numai in ceea ce priveste sanctiunea contraventionala principala, efectele savarsirii contraventiei mentinandu-se, respectivul termen nu va avea efect asupra executarii sanctiunilor civile. In situatia depasirii termenului de 5 ani, prevazut de art. 121 cod de procedura fiscala, va fi depasit implicit si termenul general de 3 ani in care se prescrie executarea despagubirilor civile.²⁶

Termenul de prescriptie prevazut de codul de procedura fiscala incepe sa curga dupa expirarea termenului de 15 zile, termen in care contravenientul a avut posibilitatea de a ataca procesul verbal de contraventie la instanta de judecata, sau dupa ramanerea irevocabila a hotararii instantei prin care s-a solutionat plangerea introdusa de contravenient. Orice act de executare va avea ca efect intreruperea prescriptiei, dar se va avea in vedere ca intre actele de executare trebuie sa existe continuitate pentru ca executarea silita sa nu fie afectata de „viciul” perimarii.

Pana in momentul revizuirii Constitutiei, ca sanctiune contraventionala principala, O.G. nr. 2/2002 prevedea si sanctiunea inchisorii contraventionale. Pentru executarea acestei sanctiuni, cu toate incidentele intervenite in cursul executarii, se aplica Codul de procedura penala.

Intrucat executarea sanctiunii inchisorii contraventionale s-a prescris, prin implinirea unui termen de un an de la data ramanerii definitive a hotararii judecatoresti, fara ca aceasta sa fi fost pusa in executare, contestatia la executare este intemeiata si are drept consecinta anularea mandatului de executare a inchisorii contraventionale.²⁷

3. Urmarirea unor bunuri care nu apartin debitorului. In acest caz persoana interesata sa introduca contestatia la executare va fi proprietarul bunurilor urmarite in mod nejustificat.

4. Viciile de forma ale unor acte de executare.

²⁵ O. Podaru, R. Chirita-op. Cit, pag 102-103

²⁶ O. Podaru, R. Chirita-op. Cit, pag 104, cu referire la practica judiciara: judec. Drobeta Turnu Severin sent. Civ. Nr. 8414/1997

²⁷ M. Tarabas-op. Cit. pag.209-Jud. sect2, Bucuresti, Sen. Civ. Nr. 11028/27 noiembrie 2001

5. Depasirea limitelor dispuse de instanta prin titlul executoriu, sau prin procesul verbal de sanctionare contravenionala.

6. Obligatia a fost deja executata. In cazul in care contravenientului, i-a fost aplicata sanctiunea avertismentului, agentul constatator nu poate sa se „razgandeasca” si sa aplice pentru aceeasi fapta si sanctiunea amenzii, pentru ca o persoana nu poate fi sanctionata de doua ori pentru aceeasi fapta ilicita. Aceasta problema exista daca pedeapsa principala a avertismentului este insotita de alte masuri complementare. In cazul aparitiei unei legi contravenionale mai favorabile nu prezinta nici un interes aplicarea retroactiva a acesteia, daca sanctiunea a fost deja executata.

In literatura²⁸ se considera ca aplicarea avertismentului scris, face **dovada la o eventuala repetare** a uneia din faptele ce constituie contravenie, ca respectivul contravenient nu este la savarsirea primei abateri contravenionale si, in consecinta, i se va aplica o alta sanctiune contravenionala, mai aspra.

Dupa ce contravenientul a achitat jumatate din minimul amenzii stabilita in conditiile si termenele prevazute de dispozitiile legale, orice act de urmarire inceteaza.²⁹

7. Daca sanctiunea prevazuta in noul act normativ este mai usoara, se va aplica aceasta.³⁰

Pe calea contestatiei la executare contravenientul are posibilitatea de a invoca aplicarea legii contravenionale mai favorabile, cerand fie anularea actelor de executare facute in baza titlului executoriu emis sub imperiul unei legi contravenionale mai aspre, fie aplicarea sanctiunii din norma noua.

8. Nulitatea procesului verbal de sanctionare contravenionala nu a fost pusa in discutie cu ocazia plangerii impotriva acestuia si este invocata ulterior, in cadrul contestatiei la executare.

Contestatoarea SC H.B.E. SRL, a solicitat, pri intermediul contestatiei la executare, in contradictoriu cu intimata administratia Finantelor Publice sector 3 sa se dispuna anularea titlului executoriu nr. 4249/22.03.2004, invocand faptul ca procesul-verbal de constatare si sanctionare incheiat de Inspectoratul teritorial de munca al municipiului Bucuresti este lovit de nulitate absoluta deoarece textul de lege invocat (art. 15 Legea nr. 130/1999) ca fiind temeiul sanctionarii a fost abrogat prin O.U.G. nr.23/2003, iar hotararea judecatoreasca invocata de intimata nu poate fi definitiva si irevocabila pentru a constitui un titlu executoriu, nefiindu-i comunicata contestatoarei pentru exercitarea cailor legale de atac.³¹

Cu privire la primul motiv invocat, instanta respinge cererea, deoarece nulitatea procesului verbal de contravenie trebuia invocata in cauza ce a avut ca obiect plangerea contravenionala, fiindu-o opus organului constatator ce a intocmit procesul verbal. In acest caz ne aflam in situatia unei nulitati absolute, intrebarea fiind daca aceasta putea fi invocata de instanta, din oficiu. Este un caz de nulitate absoluta al unui act apartinand dreptului material si nu dreptului procesual, in cel din urma caz aceasta putand fi invocata si de instanta din oficiu, potrivit art. 108 alin 1 din codul de procedura civila. Conform principiului disponibilitatii instanta de judecata trebuie sa se pronunte cu privire la tot ceea ce s-a cerut, dar in acelasi timp, numai cu privire la ceea ce s-a cerut, fara a avea posibilitatea sa dea mai mult decat s-a

²⁸ V. I. Prisacaru- Tratat de drept administrativ roman- Partea Generala, ed. A III-a, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2002, pag.709

²⁹ C. Manda-drept administrativ-Tratat elementar, vol. I, ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2002, pag. 364

³⁰ O.G. nr.2/2002 art 12, alin 2

³¹ M. Tarabas-op. Cit. pag 49-50

solicitat sau sa se pronunte asupra unei pretentii nesolicitate. Partile sunt cele care fixeaza limitele in care va avea loc judecata, atat din punctul de vedere al obiectului, cat si al persoanelor intre care se stabilesc raporturile juridice procesuale, precum si al fundamentului pretentiei ce este dedusa judecatii, judecatorul fiind tinut sa respecte cadrul procesual trasat de parti.

Cu privire la al doilea aspect, sustinerea ca hotararea judecatoreasca nu poate constitui titlu executoriu, datorita faptului ca in cauza nu s-a facut comunicarea sentintei judecatoresti, in vederea exercitarii cailor legale de atac, nu constituie un motiv temeinic pentru admiterea cererii de anulare a formelor de executare, in conditiile in care, de altfel, sentinta ce constituie titlul executoriu poarta mentiunea ca este irevocabila.

5. ASPECTE PROCEDURALE (COMPETENTA DE SOLUTIONARE; TERMENUL DE INTRODUCERE AL CONTESTATIEI LA EXECUTARE; PROCEDURA DE JUDECATA)

Sub raportul competentei pentru solutionarea contestatiei la executare sunt necesare anumite distinctii dupa obiectul contestatiei, dupa caracterul tilurilor executorii.³²

Contestatia propriu-zisa se introduce la instanta de executare, adica la judecatoria in circumscriptia careia se executa titlul executoriu. Potrivit art. 373 teza I C Cod procedura civila executarea hotararilor judecatoresti si a celorlalte titluri executorii se contesta la judecatoria in circumscriptia careia urmeaza sa se efectueze executarea.

Contestatia la titlu se introduce la instanta care a pronuntat hotararea ce se executa (care poate fi, dupa caz, judecatoria, tribunalul, curtea de apel sau Inalta Curte de Casatie si Justitie).

Cand titlul executoriu nu emana de la un organ cu atributii jurisdictionale, contestatia la titlu se va introduce intotdeauna la instanta de executare.

Contestatia la executare se poate face in termen de 15 zile, sub sanctiunea decaderii, de la data cand: contestatorul a luat cunostinta de executarea sau de actul de executare pe care le contesta, sau de refuzul organului de executare de a indeplini un act de executare. Contestatia la executare intordusa de un tert, ce pretinde un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmarit oate fi introdusa cel mai tarziu in termen de 15 zile de la efectuarea executarii.(art. 199 alin 2 din codul de procedura fiscala). Normele legale fixeaza un termen unic pentru toate contestatiile le executare, acoperind toate ipotezele in care executarea silita poate forma obiectul unei ontestatii, fie la initiativa uneia dintre parti, fie la initiativa unui tert, in toate cazurile, persoane vatamate prin executare.

Orice contestatie la executare se judeca cu procedura prevazuta pentru judecata in prima instanta. Spre deosebire insa de actiunile obisnuite, contestatia se judeca in procedura de urgenta. La judecarea contestatiei privind executarea silita a pedepsei amenzi, instanta va cita si organul de executare in a carui raza teritoriala se gasesc bunurile urmarite. In temeiul contestatiei la executare, instanta poate, pana la solutionare, sa suspende executarea, daca se depune o cautiune fixata de instanta.

Conform art 36 O.G. nr. 2/2002, plangerea impotriva procesului verbal de constatare si sanctionare a contraventiei, recursul formulat impotriva hotararii judecatoresti, prin care s-a solutionat plangerea, precum si orice alte cereri incidente sunt scutite de taxa judiciara de

³² V. M. Ciobanu, G. Boroi, op. Cit. pag. 510

timbru. Se considera ca si contestatia la executare ar trebui sa fie scutita de taxa de timbru, dat fiind faptul ca se incadreaza in categoria „altor cereri incidente”.³³

Modul in care instanta solutioneaza contestatia la executare trebuie studiat in raport de admiterea sau respingerea acesteia.. in cazul in care este respinsa, urmarirea va continua sau va fi reluata, daca a fost suspendata, iar o noua contestatie, pentru aceleasi motive nu este posibila.

In situatia in care contestatia a fost admisa, efectele difera, dupa scopul urmarit: instanta poate dispune anularea actului de executare contestat sau indreptarea acestuia, anularea sau incetarea executarii in sesi, anularea sau lamurirea titlului executoriu sau efectuarea actului de executare a carui indeplinire a fost refuzata. Daca s-au adus lamuriri titlului executoriu se procedeaza la executare, potrivit interpretarii date de instanta care a emis titlul executoriu.

Hotararile date in cadrul contestatiilor la executare se pot fi atacate cu apel sau recurs, in termen de 15 zile de la data comunicarii lor.

BIBLIOGRAFIE:

1. **V. M. Ciobanu, G. Boro**i - Drept procesual civil, Ed.aII-a, Ed. All Beck, Bucuresti, 2003
2. **C. Manda** - Drept administrativ-Tratat elementar, vol. I, ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2002
3. **C. Rosu, A. Fanu-Moca** - Contestatia la executarea silita reglementata prin Codul de procedura fiscala, Dreptul, nr.5/2005
4. **O. Podaru, R. Chirita** - Ordonanta Guvernului nr.2/2002 privind regimul juridic al contravențiilor, comentata si adnotata, Ed. Sfera, Cluj-Napoca, 2006
5. **V. I Prisacaru** - Tratat de drept administrativ roman- Partea Generala, ed. a III-a, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2002
6. **M. Tarabas** - Contestatia la executare- Culegere de practica judiciara, Ed. All Beck, Bucuresti 2005
7. **S. Zilberstein, V.M. Ciobanu, I Bacanu** - Drept procesual civil-Executarea silita, vol. II, Ed. Lumina Lex, Bucuresti 1996
8. **S. Zilberstein, V.M. Ciobanu** - Tratat de executare silita, Ed. Lumina Lex, Bucuresti, 2001
9. **Revista Romana de Drept** - nr. 4/1974

³³ O. Podaru, R. Chirita-op. Cit, pag 179